

Nr 9.

Av herr **Källman m. fl.**, om förbud för landsting att taga befattning med frågor om rikets försvar.

Genom åtskilliga prejudikat har fastslagits, att en primärkommun icke äger befatta sig med rikets försvar eller därtill bevilja anslag.

Till rikets försvar har ock räknats den frivilliga skytterörelsen.

De svenska landstingen, vilka övervägande syssla med kommunala uppgifter, ha däremot ansetts äga rätt att anvisa medel till understödjande av den frivilliga skytterörelsen.

Enligt uppgift av Svenska landstingsförbundet hava följande landsting, med bestämmande av vissa villkor, år 1930 lämnat anslag till angivna ändamål och med följande belopp:

Hallands län.....	kronor	3,000: —
Skaraborgs »	»	3,000: —
Älvsborgs »	»	2,000: —
Kalmar » , södra	»	1,500: —
» » , norra	»	1,000: —
Gotlands »	»	500: —
Kristianstads »	»	500: — och
Uppsala »	»	250: —

Då härav framgår att två tredjedelar av landstingen icke understödja skytterörelsen och de övriga med relativt ringa belopp, har frågan övervägande intresse ur principiell synpunkt.

Det torde få anses såsom ostridigt att försvarsväsendet är en ren statsuppgift, liksom även att den frivilliga skytterörelsen är en gren av försvarsväsendet. Att landstingen ändå äga bevilja anslag för en sådan uppgift, får väl anses vara förklarat av de vaga gränslinjer, som i lagen om landsting uppdragits för landstingens befogenheter. Vid sådant förhållande lär ett förtydligande eller tillägg till § 4 i landstingslagen erfordras.

Från principiell synpunkt måste hävdas, att försvarsväsendet i dess helhet odelat skall ligga under staten och att statsmakterna ensamma bestämma om detsamma. Synnerligen betänkliga konsekvenser för samhällslugnet skulle kunna uppstå, därest landstingen tillåtas att i fortsättningen understödja enskilda beväpnade sammanslutningar. Det kan mycket väl befaras, att flera olika frivilliga skytterörelser eller liknande sammanslutningar för vapenövningar kunna bildas. Vilkendera av dessa som skall stödjas inom ett visst landstingsområde, kan bero av majoritetsställningen i landstinget.

Lagstiftaren har fullgiltig anledning att befria landstingen från att syssla med frågor av detta slag.

Såsom mycket starka skäl därför talar också den väldiga utvecklingen i landstingens huvudsakliga uppgifter, som förekommit de senaste 10 à 20 åren och som är så allmänt känd, att därom intet behöver anföras i detta sammanhang.

Med stöd av det anförda få vi yrka,

att § 4 i lag om landsting av den 20 juni 1924 må erhålla följande ändrade lydelse:

§ 4.

Landstinget tillkommer — — — som enligt beslut av Konung och riksdag skola ankomma på landstinget.

Landstinget äger icke befatta sig med rikets försvar eller bevilja anslag därtill.

Stockholm den 14 januari 1931.

G. W. Källman.

Helge Bäcklund.

J. A. Persson.

*Anders Andersson,
Falkenberg.*

Eric Björnberg.
